

ULUS ÖTESİ BELEDİYE AĞLARININ COVID-19 İLE MÜCADELEDEKİ YERİ*

Suna ERSAVAŞ KAVANOZ², Nisa ERDEM³,

Öz

Ulus ötesi Belediye Ağları, işbirliğini kolaylaştıran politika aktörleri olarak uluslararası ilişkilerde yerini almıştır. Kentlerin, küreselleşme ve yerelleşme politikalarına eşlik eden gelişmelerle küresel politika alanında etkinliğini artırması kentler-arası işbirliklerini anlatan bir yapı olarak bu ağların önemini artırmıştır. Ağlar, çok düzeyli yönetim bağlamında küresel yönetimin aktörü ve yerel gündemin küresel alanda savunulmasında aracı olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışma, ulus ötesi belediye ağlarının işbirliği ve ağ yaklaşımı yöntemlerine dayanarak, Covid-19 ile mücadelede kent yönetimlerine alternatif yenilikler ve çözümler sunabileceği gerçeğinden hareket etmektedir. Bu doğrultuda makale, ulus ötesi belediye ağlarının Covid-19 pandemi sürecinde kentlere sunduğu imkânları araştırmaktadır. Makalede örnek olarak Metropolis ağı alınarak, ağın faaliyetleri web sitesinde yer alan haber, yayın ve dokümanlar üzerinden incelenmiştir. İncelemeler, ağın Covid-19 ile mücadelede kent yönetimlerine ödülleri, etkinlikler, kampanyalar, dünya kongreleri, en iyi uygulama paylaşımları, bilgilendirme ve projeler yoluyla alternatif çözüm yolları sunma kapasitesini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ulus Ötesi Belediye Ağı, Kent, Covid-19 Pandemisi, Kentsel Hizmet, Metropolis

JEL Kodları: H83, H70

THE EFFECT OF TRANSNATIONAL MUNICIPAL NETWORKS IN FIGHTING COVID-19

Abstract

Networks have taken their place in international relations as policy actors that facilitate cooperation. The fact that cities increase their effectiveness in the field of global politics together with the developments accompanying globalization and localization policies has increased the importance of transnational municipal networks as a structure describing inter-city cooperation. Networks are evaluated together with their role as an actor of global governance in the context of multi-level governance and as an intermediary role in advocating the local agenda in the global arena. This study is predicated on the premise that transnational municipal networks can provide alternative innovations and solutions to city administrations in the fight against Covid-19, utilizing collaborative and network-based approaches. In this regard, the article investigates the opportunities offered to cities by transnational municipal networks during the Covid-19 pandemic. In the article, the Metropolis network is used as an example, and the website's news, publications, and documents are used to examine the network's activities. Through awards, events, campaigns, world congresses, best practice exchanges, information, and projects, the network is able to provide alternative solutions to city governments in the fight against Covid-19, as evidenced by the reviews.

Keywords: Transnational Municipality Network, Municipality, Covid-19 Pandemic, Urban Service, Metropolis

JEL Codes: H83, H70

* (Varsa) Bu çalışma 11-14 Mayıs 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilen II. Uluslararası Uygulamalı İşletme, Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Sempozyumu ve Çalıştayı (ISABMER)'nda sunulmuştur.

² Dr. Öğr. Üyesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, suna.ersavaskavanoz@ktu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-1162-2537>

³ Arş. Gör. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, nisaerdem@ktu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-8258-9338>

GİRİŞ

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'na (United Nations Population Fund / UNFPA) göre, tarihin en büyük kentsel büyüme dalgası gerçekleşmekte ve dünya nüfusunun yarısından fazlası şu anda kent ve kasabalarda yaşamaktadır. Dahası, nüfus artışının aynı zamanda büyük ölçüde kentsel nüfus artışı anlamına gelmekte olduğu ifade edilmektedir. Günümüzde, kentlerin hızla büyümesinin yanı sıra kentsel zorluklarla mücadelede devletlerden daha esnek, hızlı ve pragmatik hareket edebilme kabiliyetlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Kentler, aynı sınırı paylaşmaktan kaynaklı işbirlikleri, çatışmaların çözümü ve barışın sağlanmasına yönelik işbirlikleri, kentsel hizmetlerin sunulmasında etkinlik sağlamaya yönelik işbirlikleri ile teknik yardım vb. konuları içeren işbirliklerini ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirmektedir. Bunun yanı sıra 1970'li yıllardan itibaren küresel ekonomi politikalarında yaşanan değişiklikler, sınır aşan sorunlar olarak nitelendirilen ve özellikle çevre ile ilgili konular, 1990'lı yıllardan itibaren Avrupa Birliği'nin (AB) üye sayısındaki artış, iletişim ve haberleşme alanındaki gelişmeler farklı aktörlerin bir araya gelebildiği ağları mümkün kılmıştır. Bu süreç, dünya nüfusunun büyük bir çoğunluğunun yaşadığı mekânlar olmaları dolayısıyla kentlerin söz konusu ağlarda önemli bir aktör olarak belirginleşmesini de beraberinde getirmiştir. Kent yönetimleri, kendi aralarında kurdukları ya da farklı aktörlerle bir araya geldikleri ağlar ile kendi yaşadıkları kentlerin sorunlarına çözüm çabalarını desteklemekte aynı zamanda küresel politika alanını etkileyerek kentlerin sorunlarının güncel kalmasını sağlamaktadır. Bu çabalarda, lobicilik ve savunuculuk faaliyetleri öne çıkmakla birlikte ağa dâhil olmanın kentler için birçok karmaşık sorunun çözümünde kolaylaştırıcı bir etki yaptığı söylenebilir.

Özellikle son yıllarda Covid-19 pandemi sürecinde, kentlerin küresel zorluklarla mücadeledeki yeri yeniden önem kazanmıştır. Kentler, küresel zorluklarla mücadele etmek için işbirliğinden, ağlardan, ortaklıklardan ve karşılıklı ilişkilerden faydalanma yoluna gitmektedir. Küresel zorluklarla mücadele, yerel düzeyde işbirliğine dayanılarak oluşturulan yapının güçlendirilmesiyle desteklenmektedir.

Bu çalışma, kentlerin bir işbirliği türü olarak nitelendirilen ulus ötesi kent ağlarının Covid-19 ile mücadelede kentler için sağladığı/sağlayabileceği imkânları tartışmak üzerine kuruludur. Bu amaçla çalışmada, ulus ötesi belediye ağları ve Covid-19 ile mücadelede ağların yerine değinildikten sonra Metropolis ağı örnek olarak ele alınacak ve ağın kendisine üye olan kentler için yarattığı imkânlar sınıflandırılarak değerlendirilecektir.

KENTSEL BİR SORUN OLARAK COVID-19 İLE MÜCADELEDE ULUS ÖTESİ BELEDİYE AĞLARI

Son yıllarda, yerel ve küresel süreçler arasındaki yakın karşılıklı etkileşimin ve bunların küreselleşme yoluyla artan etkilerinin artan bir kabulüne tanık olunmaktadır. Özellikle büyük kentsel alanlar, bir dizi küresel soruna katkıda bulunmaktadır. Sorunların nedenleri ve çözümleri büyük ölçüde kentlerde yaşanmaktadır. Kentlerin bugün karşı karşıya olduğu sorunların üstesinden gelmenin önemli ön koşulları, daha fazla farkındalık, daha iyi insan becerileri, bilgi ve kaynak geliştirmektir. Kentler bu zorluklara çeşitli şekillerde cevap vermektedir. Bunlardan biri bilgi paylaşmak, yeni çözümler bulmak için işbirliği yapmak ve başka yerlerdeki iyi uygulamaları öğrenmek üzere kentler arasında ağ oluşturmaktır (Keiner ve Kim, 2007, s. 1371). Kentler arasında kurulan ortaklıklar, farklı aktörlerce birlikte ortak girişimler kurulması ve ağlara dâhil olma işbirliği kavramının farklı formlarıdır (Roberts, 2000). Ulus ötesi ağlar yerel birimlerin çatı kuruluşları olarak, dâhil olan her üye ile karşılıklı bilgi alışverişi, en iyi uygulama paylaşımı gerçekleştirebilmektedir. Uluslararası ağlar hem bilginin toplandığı bir depo hem de yerel birimlere yayıldığı bir yapı görevi görmektedir. Ulus ötesi ağların yerel birimlerin ilgisini çekmesindeki nedenlerden biri kurumsal kapasitenin geliştirilmesi fırsatıdır. Bu bağlamda faaliyetleri bulunan ağlar, bilgi ve teknik uzmanlık, politika geliştirme ve karar verme, politika uygulama, kurumsal güçlendirme, değişim ve dış destek kullanımı alanlarında yerel yönetimlerin kapasitelerini geliştirmeyi hedeflemektedir (Berse, 2019, s. 5). Ağların yapısal formları çeşitli üyeleri bir araya getirerek, katılımcılar arası bir yönetim biçimi sunmaktadır. Ağ sayılarının giderek artması, küresel yönetişimin parçalandığını ve dünya siyaseti üzerine devlet merkezli olmayan tartışmaların yaşandığı bir çağda, kentlerin karar alma sürecindeki yerel, ulusal ve küresel aktörlerle ilişkili olduğu gerçeğini yansıtmaktadır. Birçok uluslararası topluluk kentleri/belediyeler, iş dünyası, STK'lar, dernekler, sanayi odaları gibi yerel aktörler ile ulusal ve küresel düzeydeki diğer aktörlerle bir araya getirmektedir. Kentler arasında oluşturulan ağlarla çevre, ulaşım, sağlık gibi karmaşık ve ortak sorunlar hakkında farkındalık yaratmak ve çağdaş kentsel sorunları yönetmek üzere fırsatlar sunmak da mümkündür (Dougless, 2002, s. 64). Ulus ötesi kent ağları, sorun çözme çabasının ötesinde küresel yönetişimin bir aktörü olarak küresel politika alanında kentleri temsil etmektedir (Bulkeley, 2005). Sosyal politikaları değiştirmek için yapılan faaliyetlerin yanı sıra diğer birçok faaliyeti (örgütlenme, toplanma, analiz etme, eğitme, röportaj yapma, araştırma, mobilizasyon, yazma, yayma vd.) içeren lobicilik (Donaldson, 2007, s. 141-142), ulus ötesi ağların siyasi işlevleri doğrultusunda, üyeleri adına liderlik görevi üstlenerek uluslararası veya uluslar üstü siyasi karar alma seviyelerindeki faaliyetlerini kapsamaktadır.

Özellikle 1990'lı yıllardan günümüze ulus ötesi belediye ağları ile ilgili çalışmaların sayısının giderek artmakta olduğu görülmektedir. Literatürde, birden fazla ulus ötesi belediye ağının genel olarak incelendiği

(Keiner ve Kim, 2007; Acuto ve Rayner, 2016; Michele ve Reffel, 2021; Niederhafner, 2013), ağların üye kentler üzerindeki etkilerinin değerlendirildiği (Mejía-Dugand, Kanda ve Hjelm, 2016; Tjandradewi ve Marcotullio, 2009) ya da ulus ötesi belediye ağlarının faaliyetlerinin tek bir ağ üzerinden ayrıntılı bir şekilde değerlendirildiği (Palomo-Navarro ve Navio-Marco, 2018) çok sayıda çalışma yer almaktadır. Yapılan çalışmalar, ulus ötesi belediye ağlarının kentlerin çok sayıda sorun ile mücadelede etmelerinde önemli roller üstlendiğini de ortaya koymaktadır. Acuto ve Rayner (2016, s. 1153) tarafından yapılan çalışmada, ağları bir araya getiren konuların oldukça kapsamlı olduğu tespit edilmiştir. Özellikle çevre konusunun belediye ağlarının oluşumunda önemli bir motivasyon kaynağı oluşturduğu görülmüştür. Sürdürülebilirlik ulus ötesi belediye ağlarının dâhil olduğu alanlardan bir diğeridir. Sürdürülebilir kalkınmanın daha verimli ve başarılı bir şekilde uygulanmasına yönelik potansiyelleri belirlemek için ulus ötesi belediye ağlarından yararlanılmaktadır (Keiner ve Kim, 2007; Mocca, 2017, s. 691). Sağlık konusu hem yerel hem de uluslararası düzeylerde daha bütünlendirici ve stratejik şekilde değerlendirilen bir alandır (Acuto vd., 2017, s. 14). Enerji, barış, yoksulluk, cinsiyet, eşitsizlik gibi konuların da ağlar için önemli endişeler içinde yer aldıkları görülmüştür. Bu konular “çok amaçlı” ulus ötesi belediye ağları tarafından daha fazla çeşitlenmektedir. Ağlar bu çeşitliliğe ve çok yönlü girişimlere açıkça vurgu yapmaktadır (Acuto ve Rayner, 2016, 1153).

Son yıllarda Covid-19 pandemi süreciyle birlikte, kentlerin küresel zorluklarla mücadeledeki yeri yeniden önem kazanmıştır. Covid-19, yerel düzeyden ulus ötesi düzeye kadar yeni işbirliği standartlarını pekiştirme imkânını kentler için sağlamış aynı zamanda kentlerin bir kamu müdahalesini gerçekleştirmede ne kadar önemli bir aktör olduğunu da göstererek belli konularda kentlerin dâhil olduğu işbirliklerinin önemini ortaya koymuştur (Manfredi-Sanchez, 2021, s. 17). Covid-19 döneminde, ağlar odaklarını pandemik müdahaleye öncelik vermeye ayırmıştır. Bu gelişmeler, hem sağlık yönetişimi ve politikalarındaki değişimi temsil ettikleri için hem de kentlerin ve kentsel ağların daha küresel alanda sergilediği pragmatizm açısından önemlidir (Boyce ve Katz, 2021, s. 357). İki yılı aşkın süredir Covid-19 ile mücadelede belediyelerin uluslararası alandaki ağ ve işbirlikçi yaklaşımlarına yapılan vurgu artmaktadır (Rudakowska ve Simon, 2020; Acuto, vd., 2021; Pipa ve Bouchet, 2020a; Pipa ve Bouchet, 2020b). Covid-19, en somut olarak kentsel mekânlara etki ederken, esnek, pragmatik, hızlı ve görece daha az politik mücadele alanı sağlayan ulus ötesi belediye ağları, Covid-19 salgınının yönetilmesinde etkili bir araç haline gelebilecek unsurlara sahiptir. Covid-19 salgını, kentlerin küresel sorunlar karşısında sahip olduğu rollerin önemini yeniden ortaya koyan bir sürece işaret etmektedir. Sorunun bizatihi doğası, belediyelerin işbirliğine dayalı, hızlı ve esnek hareket edebilen aktörler olarak süreçte aktif bir şekilde yer almalarını gerekli kılmaktadır. Ulus ötesi belediye ağları, Covid-19 ile mücadele eden dünya kent yönetimlerini bir araya

getirerek, sorunun yönetilmesi konusunda bilginin, uygulamaların kolayca aktarılabilirdiği bir zemin sağlamaktadır.

Tablo 1: Ulus ötesi belediye ağlarının covid-19 ile mücadele örnekleri

Ağ	Üyelik	Amaç (tema)	Covid-19'la Mücadele Örnekleri
C40 Cities	96 üye	İklim değişikliği	Bilgi paylaşımı, yaygınlaştırma ve eşleştirme yoluyla kent yönetimlerini desteklemek üzere özel bir Covid-19 portalı başlatıldı.
Cities for All (C4ALL)	8 kurucu kent, sponsorlar, akademik ortaklar, işbirlikçi kurumlar, kurumsal ortaklar, sivil toplum kuruluşları	Erişilebilir kentler	Özellikle yaşlılar ve engelli kişiler için kentsel pandemik zorlukları ortaya koymak üzere uzmanlar bir araya getirilmiştir.
Cities for Global Health	UCLG tarafından desteklenen Metropolis ve Avrupa-Lat-in-Amerika Şehirler Arası İşbirliği İttifakı (AL-LAs) tarafından ortaklaşa yönetilmektedir.	Acil sağlık durumları	Kentlerin, özellikle Covid-19 salgını ile mücadele için tasarlanmış başarılı yerel girişimlerini paylaşmasına olanak tanır.
Eurocities	140'tan fazla Avrupa'nın en büyük kentleri ve 45'in üzerinde yerel yönetim	Çok düzeyli yönetim	Avrupa kentlerinin Covid-19'a karşı mücadelesinin destekler.
MasterCard's City Possible	Yaklaşık 38 kent, akademik ve endüstri ortaklığı	Kapsayıcı ve sürdürülebilir kentsel gelişim	Mevcut krizin nasıl ele alınacağına ilişkin strateji alışverişinde bulunmak için belediye karar vericileri arasında düzenli toplantılar düzenler.
OECD	OECD ülkelerindeki kentler	Dirençli kentler	Bilgi ve deneyim paylaşımı için çeşitli OECD kentlerindeki Covid-19 ile mücadele hakkında her 2-3 haftada bir güncellenen bir çalışma belgesi yayımlar.
Rockefeller Foundation's Global Resilient Cities Network	Eski 100 Dirençli Kent (100 Resilient Cities, 100RC) girişiminin 98 üye kenti	Dirençli kentler	Dünya Bankası ile birlikte haftalık bir konuşmacı grubu düzenler.
The Global Parliament of Mayors (GPM)	Dünya genelinde 41 kentin belediye başkanı ve 8 ağ	Çeşitli yönetim seviyeleri arasındaki ilişkiler	Covid-19 salgınıyla ilişkili web seminerleri düzenlendi. Belediye Başkanları Şimdi Harekete Geçiyor kampanyası başlatıldı.
The Strong Cities Network	40 kent ve belediye	Ekstremizm ve infodemikle mücadele	Covid-19 ile mücadelede mevcut çabaları desteklemek için Lübnan Majdal Anjar'daki Yerel Önleme Ağı'na (LPN) dâhil olmak üzere önceden oluşturulmuş ağları kullanır.
UNESCO Creative Cities	246 kent	Yaratıcılık ve kültür için sürdürülebilir	Edebiyat, tasarım, el sanatları ve halk sanatı, film, müzik, medya sanatları ve gastronomi gibi yaratıcı alanlardan birini kullanarak üye şehirlerin Covid-19'la mücadelelerini destekler.

Network (UCCN)		kentsel gelişim	
UN HABITAT	90 ülkede kentler hükümetler, BM kuruluşları, özel sektör, vakıflar ve sivil toplum kuruluşları olarak 3500 ortak	Kapsayıcı, güvenli, dirençli ve sürdürülebilir kentler	Covid-19 bağlamında kente özgü durumlar hakkında veri toplanması için anket yayınlandı. Savunmasız kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak için birden fazla faaliyet gerçekleştirildi.
WHO European Healthy Cities Network	100 Avrupa kenti 30 ulusal ağ ve yaklaşık 1400 belediye.	Eşitsizliklerle mücadele, iyi yönetim ve liderlik	Deneyimleri ve öğrenilen dersleri paylaşmak, dayanışmayı teşvik etmek ve Avrupa kentlerindeki desteği koordine etmek için bir platform görevi görür.

Kaynak: Meagher, El Achi, Bowsher ve Ekzayez, 2021, s. 11-12

Kentsel zorlukların çoğalması, birçok kentin bir dizi ekonomik, çevresel ve sosyal tehdide karşı dayanıklılığı güçlendirmek de dâhil olmak üzere çeşitli amaçlar için şehir ağlarını ve işbirliklerini kullanması anlamına gelir. Esnekliği güçlendirmek, bir kente veya herhangi bir topluluğa bütünsel olarak bakmayı, sistemlerini, karşılıklı bağımlılıklarını ve karşılaşılabileceği çeşitli zorlukları anlamayı gerektirir (Meagher vd., 2021, s. 11). Covid-19 salgını, ulus ötesi belediye ağlarının bu bağlamdaki rollerinin önemi yeniden ortaya koymuştur. Tablo 1’de küresel düzeyde kurulmuş çok sayıda ağın Covid-19 ile mücadelede kent ve belediye yönetimleri için sunduğu fırsatlar yer almaktadır. Tablo 1’de ağların üyelikleri incelendiğinde, bazı ağların sadece kent ya da belediye yönetimlerinin bazı ağların ise daha geniş bir aktör yelpazesinin bir araya gelmesiyle oluştuğu görülmektedir. Böylece belirli bir konu ile ilgili olarak ortak hedeflere ulaşmayı amaçlayan çeşitli aktörler arasında müzakere ve diyaloga dayalı bir ortaklık modeli ortaya çıkmaktadır (Borzal, 1998, s. 254; Bryson, 2014, s. 446). Her ağ kendi kuruluş amacı çerçevesinde çeşitli çalışma alanlarına odaklanırken, Covid-19 salgınının etkilerini de bu alanlara dâhil etmektedir. Ağların Covid-19 ile mücadele araçlarının ise, bilgilendirme, öğrenme, savunuculuk, etkinlik ve kampanya gibi çeşitli şekillerde ortaya çıktığı görülmektedir.

Kentlerin ulus ötesi belediye ağlarına katılımlarının doğrudan faydalarını ölçmek kolay değildir. Meşruiyet kazanmak ve bilgiye erişim ağların doğrudan faydaları olarak ortaya çıksa da ağlara üyelik, her zaman için kentsel politikadaki değişimleri etkilemeyebilmektedir (Mejía-Dugand, Kanda ve Hjelm, 2016, s. 61). Ulus ötesi belediye ağlarının daha stratejik bir yapılanmaya ihtiyacı bulunmaktadır (Acuto vd., 2017, s. 14). Diğer yandan, ağa üyeliklerin uygulamada başarılı kentsel politikalar ile sonuçlandırılması, üye olan kentlerin ağa aktif katılımına da bağlıdır (Capello, 2000, s. 1941).

METROPOLİS

1985 yılında kuruluş kongresi gerçekleşen Metropolis, günümüzde Afrika, Asya, Avrupa, Kuzey Amerika, Latin Amerika ve Karayipler’de toplamda 153 büyükşehri temsil etmektedir. Metropolis’e üye olan kentlerin 25’i Afrika, 74’ü Asya, 16’sı Avrupa, 8’i Kuzey Amerika, 20’si Latin Amerika ve Karayipler’de bulunmaktadır. Türkiye’den İstanbul, Diyarbakır ve Gaziantep de Metropolis’e üyedir. Kentlerin Metropolis’e üyelik yıllarına göre dağılımları dikkate alındığında, ağın 1985 yılında kuruluşundan bu yana üye sayısı her yıl artış göstermiş ve özellikle 2000’li yılların ortalarından itibaren bu artış artarak devam etmiştir.

Metropoliten alanlarda katılımcı yönetim, çağdaş kentsel zorluklarla mücadelede önemlidir. Bu nedenle Metropolis, birlikte duyarlı ve sürdürülebilir kentler oluşturmak üzere, gerekli araç ve kaynaklara sahip bir bilgi platformu oluşturarak kentlerin kapasitesini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda, Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG)’nın metropol kentleri temsil eden bölümünü de idare etmekte olan Metropolis, kapsayıcı ve sürdürülebilir metropol alanlar yaratma vizyonuna sahiptir. Metropolis’in temel değerleri, işbirliği içinde birlikte hareket etmek ve bu anlamda daha iyi kentleri birlikte yaratma sürecinde işbirliği içindeki aktörler/öğeler arasında nasıl ilişki kurulacağına dair rehberlik etmektir. Bu bağlamda Metropolis paylaşım, öğrenme, ilgi/özen ve hesap verebilirlik değerlerine sahiptir. İlk olarak, her metropol kendine özgü farklılıklarına rağmen, karşılaşılan zorluklar ve fırsatlar oldukça benzerdir. Çözümleri ve bilgiyi paylaşmak, yerel liderliği güçlendirmekte ve olumlu bir değişim için Metropolis'i küresel bir güç haline getirmektedir. İkinci olarak, hızlı değişim ve sürekli bozulma zamanlarında Metropolis, üyelerinin uyum sağlamak ve yenilik yapmak için ihtiyaç duyduğu bilgileri toplamak ve yaymak için bir merkezdir. Üçüncü olarak, Metropolis, üyelerin ihtiyaçlarına duyarlıdır ve önceliklerine özen göstermektedir. Dördüncü olarak, Metropolis üyeleri, her üç yılda bir ağın eylem planını birlikte oluşturmaktadır. Sonuçlar üçer aylık dönemlerde takip edilmekte ve finansal raporlara web sitesinden kolaylıkla ulaşılabilmektedir. Bu nedenle üyeler, ağın nasıl yönetildiğini açıkça görebilmekte ve topluluk olarak birbirlerine karşı sorumluluk duymaktadır (Metropolis, t.y.).

Metropolis’in Covid-19 ile Mücadele Kapsamındaki Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi

Covid-19 salgını, etkilerini sadece kent yönetimleri üzerinde değil, kent ortaklıkları ve ağları üzerinde de göstererek, ağları salgın konusunda hazırlıklı olma ve hızlı yanıt verme konusunda harekete geçirmiştir. Salgın, ağların gündemini değiştirerek, gerçekleştirilecek faaliyetlerin bu yönde yeniden düşünülmesini zorunlu kılmaktadır. Covid-19 salgını ile birlikte, Metropolis ağının gündemi ve politikaları hızla bu yönde gelişme göstermiştir. Metropolis’in Covid-19 salgını sürecinde, gündemindeki değişimler ve salgınla

mücadelede kullandığı araçlar, ağır kurumsal web sitesinin incelenmesi yoluyla üç başlık altında değerlendirilmiştir: Covid-19 salgınının etkileri ile kent yönetimlerinin işbirliğine dayalı temel çalışma alanlarının birlikte değerlendirilmesi, Covid-19 ile mücadelede savunuculuk faaliyetlerini yürütmek ve Covid-19 ile mücadelede kapasite geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi.

Tablo 2: Metropolis'in Covid-19 ile mücadelede yürüttüğü faaliyet türleri ve içerikleri

Faaliyetleri	İçerik			
1. Covid-19 salgınının temel çalışma alanlarına nasıl yansımalarının ölçülmesi	Faaliyet Alanları Büyükşehir Mekanlarını Yeniden Düşünmek	Covid-19 Salgınının Ağır Çalışma Alanları Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi Çalışma alanlarının yeni duruma göre nasıl şekillendiğinin önemini ele alındığı faaliyetler, MetroTalks, Spotify ve Youtube gibi araçlar kullanılarak gerçekleştirilmiştir.		
	Cinsiyet Eşitliği	Covid-19 salgınının toplumsal cinsiyete üzerindeki etkisini gösteren araştırmalar yapılmıştır. Örneğin Covid-19 salgını sırasında cinsiyete dayalı şiddetin ortalama %25 arttığı tespit edilmiştir.		
	Uluslararası Ödüller	Guangzhou Ödülü: Yerel ve bölgesel yönetimlerin Covid-19 krizine tepkisi		
2. Savunuculuk faaliyetlerinin yürütülmesi	Faaliyet Alanları Etkinlikler	Covid-19 ile Mücadelede Kentlerin Sesini Küresel Alanda Duyurma ve Onları Küresel Gündemlerle İlişkili Şekilde Hareket Etmeye Teşvik Etme Çabaları Kentlerin “düzenleyici” olarak rol oynadığı web seminerleri, yerel gözlemler, çalıştaylar, özel dersler, röportajlar ve taahhütler gerçekleştirilmiştir.		
	Kampanyalar	Kentlerin “dâhil olduğu” farkındalık yaratma, paylaşım yapma, Cities4GlobalHealth sitesinde yayın yapma, sosyal medyayı kullanma, @metropolis_org ve @UNHABITAT adreslerini takip etme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.		
	Dünya Kongreleri	World Metropolitan Day 2021 site, Social Media Toolkit, Hashtags: #WorldMetropolitanDay #UrbanOctober Covid-19 ile mücadelede kentlerin sahip olduğu kampanya araçları olmuştur. Kentler, iletişim@metropolis.org adresini ve sosyal medyayı kullanarak Covid-19 salgını ile ilgili yürütülen kampanyalara dâhil olmuşlardır.		
3. Kapasite geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi	Faaliyet Alanları En iyi uygulama paylaşımları	Covid-19 ile Mücadelede Kentlerin Kapasitelerinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler 13. Dünya Kongresi'nde Covid-19'un kentlere ve metropol alanlara verdiği hasarlar dikkate alınarak, Kongre'nin toplulukları iyileştirmeye yönelik bir ivme yaratması ve kentsel politika yapımcıları, liderleri ve düşünürleri arasında daha fazla uyum sağlamaya yönelik ilerleme kaydetmesi hedeflenmiştir.		
	Bilgi ve öğrenme	Metropolis öğrenme istasyonu	Metropolis gözlemevi	Kentsel politikaları daha iyi tasarlamak ve uygulamak ve metropol vatandaşlara hizmet sunmak için kapasite geliştirmeye yönelik öğrenme alanlarını teşvik etmektedir.
	Uluslararası projeler	Yanıt Ver, Yeniden Oluştur, Yeniden Keşfet	Dünyadaki metropolleşme olgusunu küresel gündemlerle ilişkilendirerek düşünmeyi teşvik eden Barselona Metropolitan Bölgesi tarafından yönetilen bir projedir.	

Tablo 1’de, Metropolis’in Covid-19 ile mücadele kapsamında yürüttüğü faaliyetlerin bir özeti sunulmuştur. 1. satır, Metropolis’in uluslararası belediye ağı olarak temelde hangi konular üzerine çalıştığını ortaya koyan faaliyet alanlarını göstermektedir. Ağ, söz konusu alanlarda çeşitli faaliyetleri yerine getirmektedir. Covid-19 salgınının ardından ağır, temel faaliyet alanları salgının etkileri doğrultusunda yeniden değerlendirilmiştir. Metropolis de diğer birçok uluslararası belediye ağı gibi, Covid-19 salgını

gündemine almıştır. Metropolis, temel çalışma alanlarını Covid-19 sürecinden sonra, salgının etkisinin alanlara nasıl yansıdığını ve çalışma alanlarının bu kapsamda yeni duruma göre nasıl şekillendiğini gösteren faaliyetlerle destekleme yoluna gitmiştir. Geliştirilmek istenen esnek ve hızlı bir iletişim ağının oluşturulmasında, teknolojik ve dijital araçlar (Spotify ve Youtube gibi) bu süreci kolaylaştıran bir unsur olarak değerlendirilmiştir. Teknolojik ve dijital araçlar, burada bilginin üretimi ve yayılımı için kullanılmıştır. Benzer şekilde Metropolis, cinsiyet eşitliği konusunda kentlerin bu konuyu Covid-19 ile birlikte nasıl ele almaları gerektiğine ilişkin çeşitli çalışmalar yaparak, kentlere ve metropollere toplumsal cinsiyet şiddetinden korunmak için çeşitli noktalara odaklanılması yönünde tavsiyeler vermektedir (Metropolis, t.y.a): toplumsal cinsiyete duyarlı bir yaklaşım, büyükşehir ölçeğinde cinsiyete göre ayrıştırılmış verilerin toplanması, hükümet ve ortaklar tarafından mali ve siyasi yatırımların garanti edilmesi, koordinasyon ve çok sektörlü bir ortaklığın sağlanması, polis ve yasal müdahalelere önem verilmesi, kamusal alanların ve ulaşımın kadınların güvenlik algısına uyacak şekilde uyarlanması, kadınların ve kız çocuklarının yapılacak planlara ve bütçe karar alma süreçlerine dâhil edilmesi bu tavsiyeler arasında yer almaktadır. Benzer şekilde, Metropolis, ilk düzenlendiğinden bu yana, dünyanın dört bir yanındaki kentlerin kendi paylaştığı Guangzhou Ödülü'nün ana ortaklarından biridir. 5. Guangzhou Ödülü'nün konusu “yerel ve bölgesel yönetimlerin Covid-19 krizine tepkisi” olarak belirlenmiş ve kentlerin salgınla mücadeledeki girişimleri bir araya getirilmiştir. Dünya kentlerine tanıtılan girişim örneklerinden bazıları şunlardır: Chongqing Belediyesi (Çin) Covid-19 salgını nedeniyle artan kentsel tıbbi atıklara yanıt olarak kentsel tıbbi atıkları bertaraf etmek için yenilikçi bir “3 Seviyeli Acil Durum Mekanizmasını”, kullanmış ve tanıtmıştır. Lübnan'da Dinniyeh bölgesinde yer alan belediyeler, salgından önce de birçok ekonomik ve siyasi zorlukla karşı karşıya olup, Covid-19 karantinası, bölgenin karşı karşıya olduğu zorlukları daha da artırmıştır. Dinniyeh Birliği, yüksek eğitimli genç gönüllülerden oluşan 15 komiteyle bir Acil Durum Müdahale Planı oluşturarak, birlik çatısı altındaki 17 belediye ile koordinasyon sağlamış, finansman ve destek sağlamak için sivil toplum alanındaki aktif kişilerle işbirliği yapmıştır (5th Guangzhou International Award for Urban Innovation, 2021).

2. satırda yer alan savunuculuk kavramı, kullanıldığı alanlara bağlı olarak farklı anlamlara gelebilecek geniş bir içeriğe sahiptir. Genel anlamda savunuculuk, bir neden, fikir veya politika üzerindeki bireysel ve toplu ifade veya eylem yelpazesidir (Reid, 2000, s. 1). Bu bağlamda savunuculuk bir tür ‘savunma’ işlevini gerçekleştiren fikir veya fiili tanımlamaktadır. Fikir veya fiil, ele alınan meselede bir katılımın gerçekleştiğini göstermektedir. Kavramın yaygın olarak kullanım şekline göre savunuculuk, kamu politikalarını etkileme çabasıdır (Boris ve Williams, 1998, s. 488). Bu anlamda savunuculuğun bilinen adı lobiciliktir. Bununla birlikte, politikaları değiştirmek için lobi yapmanın yanı sıra savunuculuk, diğer birçok faaliyeti içermektedir. Diğer yandan savunuculuk, “karar alma süreçlerine katılım” şeklindedir (Küçük, 2018).

Bu tanımdan yola çıkarak savunuculuğun aynı zamanda bir süreç olarak yorumlandığını ifade etmek mümkündür.

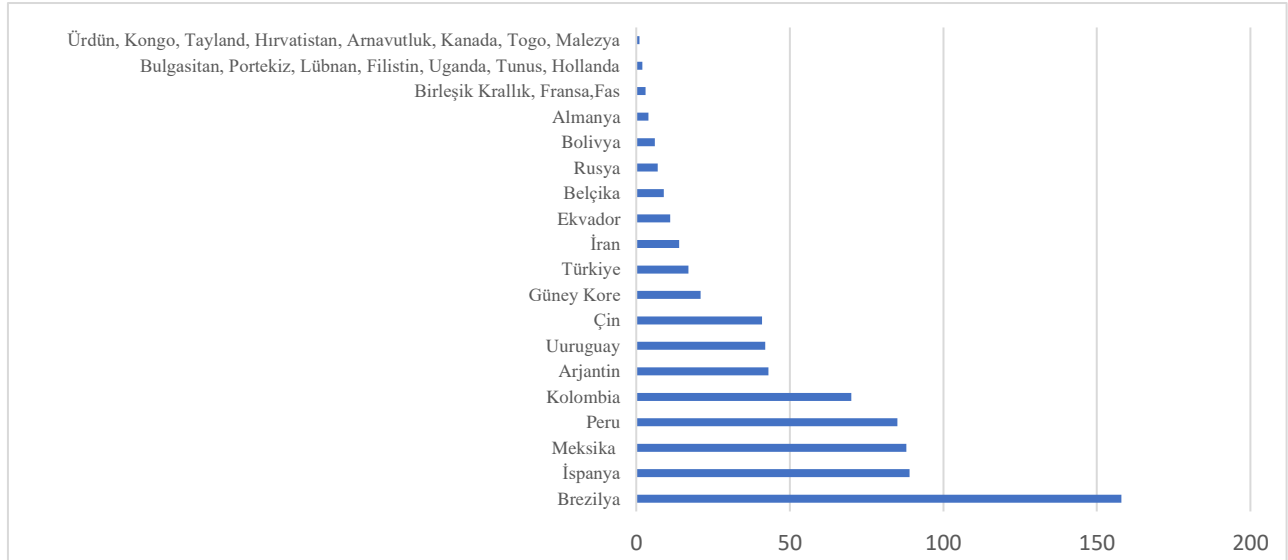
Metropolis, kentlerin sesini küresel alanda duyurmak ve onları küresel gündemlerle ilişkili şekilde hareket etmeye teşvik etmek üzerine odaklanırken çeşitli savunuculuk araçları kullanmaktadır. Bunlar etkinlik, kampanya ve dünya kongreler olarak üç şekilde ortaya çıkmıştır. 2021 yılı içerisinde Dünya Büyükşehir Günü kapsamında Metropolis tarafından gerçekleştirilen 25 adet etkinlik ve kampanyaya ulaşılmıştır. Bunların Covid-19 ile ilgili savunma alanları şu şekilde tespit edilmiştir: kentsel dönüşüm, sivil savunma ve bölgesel planlama, genç nesil, iklim, doğaya dayalı çözümler, spor, kentin miras alanları ve değerleri, kutlama, iklim ve direnç, kamusal alanlar, sivil toplum ve direnç, finansman, özenli metropoller yaratmak, sürdürülebilir ve kapsayıcı metropoller, kanıta dayalı yönetim, sürdürülebilir kalkınma, 2020 sonrası uyum politikası, çevre yönetiminin iyileştirilmesi. Söz konusu etkinliklerden biri Marmara Belediyeler Birliği tarafından yerleşik kentsel politikaların ve planlama süreçlerinin Covid-19 salgını ışığında yeniden değerlendirilmesinin gerekliliğini kabul ederek “Çözüm Geliştiren Şehirler: Yeniden Düşün, Birlikte Harekete Geç” temasıyla düzenlenmiştir.

3. satır Metropolis’in kent yönetimleri için kapasite geliştirme alanında yürüttüğü faaliyetleri içerir. Nwankwo, Olabisi ve Onwuchekwa (2017, s. 142) tarafından kapasite, bir kişinin, kurumun veya kuruluşun belirli bir görevi etkin, verimli ve sürekli olarak, dış kaynaklara olan bağımlılığı azaltacak şekilde yerine getirme yeteneği şeklinde tanımlanmaktadır. Kapasite geliştirme BM tarafından “hızla değişen bir dünyada organizasyonların ve toplulukların hayatta kalmak, uyum sağlamak ve gelişmek için ihtiyaç duyduğu becerileri, içgüdüleri, yetenekleri, süreçleri ve kaynakları geliştirme ve güçlendirme süreci” olarak kabul edilmektedir (United Nation-Habitat, 2020: 2). Bu nedenle kapasite geliştirme, insan kaynakları gelişimi, kurumsal gelişim (yerel yönetim sistemi) ve kamu hizmeti kuruluşları olarak yerel yönetimlerin içinde faaliyet gösterdiği ve etkileşimde bulunduğu genel politika ortamı ile ilgilidir (Vincent ve Stephen, 2015, s. 1).

Metropolis kapasite geliştirme faaliyetlerini en iyi uygulamaların paylaşımı, bilgi ve öğrenme, uluslararası projeler yoluyla gerçekleştirmektedir. En iyi uygulama örneğinin paylaşılması, “belirli bir sorunu çözenin veya başkaları tarafından paylaşılabilen ve kullanılacak belirli bir hedefe ulaşmanın en uygun yöntemi” olarak tanımlanabilir (Council of Europe, 2015, s. 1-2, 7). Metropolis, en iyi uygulamalar paylaşımı kısmında, “küresel sağlık için kentler” başlığı altında bir bölüm açarak, üyelerine Covid-19 ile mücadelede çeşitli hükümetlerden ve topluluklardan doğrudan deneyimlerin sunulduğu bir platform sağlamaktadır.

Şekil 1: Metropolis'in uygulama paylaşımlarının yıllarına göre dağılımı

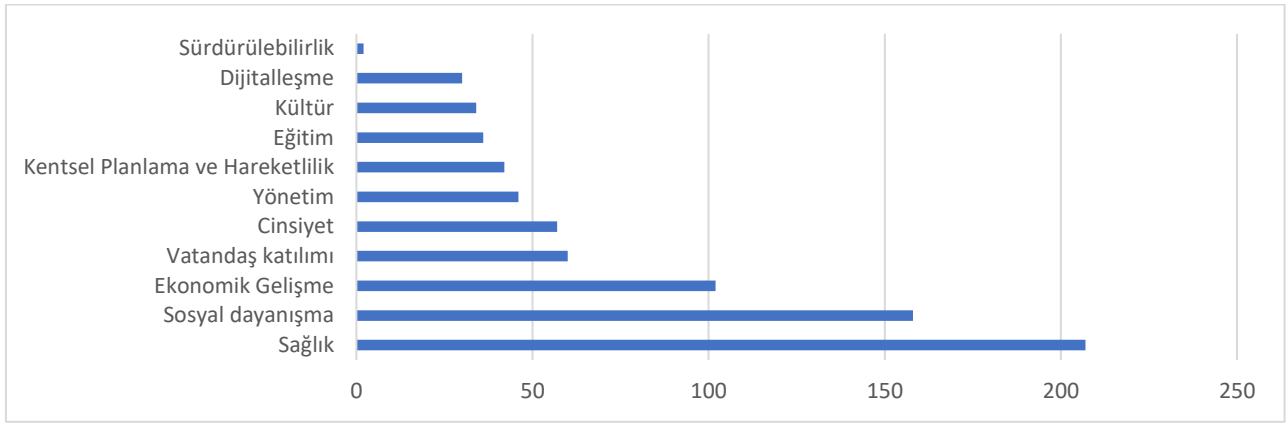
Şekil 1’de Metropolis uygulamalar platformu üzerinden, Covid-19 ile mücadelede doğrudan deneyimlerin aktarıldığı girişim ve fikir örneklerinin yıllara göre paylaşım sayıları gösterilmektedir. Özellikle Covid-19’un etkilerinin ilk hissedilmeye başlandığı erken dönemde, 2020 yılında çok sayıda örnek uygulamanın hızla ortak platform üzerinden paylaşıldığı görülmektedir.

Şekil 2: Metropolis ağı üzerinden en uygulamaların paylaşımını yapan kentlerin ülkelere göre paylaşım oranları

Paylaşılan uygulamalar içerisinde toplam 34 ülkeden 105 kent 719 adet farklı girişimlerini bu platformda sunmuştur. Şekil 2’de ülkelerin uygulamalarının paylaşılma yoğunluğuna göre dağılımlarına yer verilmiştir. Örneğin Türkiye’de İzmir Büyükşehir Belediyesi “kriz yerel yönetimi” uygulamalarıyla ön plana çıkmıştır. Türkiye’de ilk kez “Kriz Belediyeciliği” uygulamasını başlatan İzmir Büyükşehir Belediyesi, Covid-19 ile mücadelede aldığı tedbirleri rapor ve eylem planı halinde yayınlayan ilk ve tek Belediye olmuştur (İzmir Büyükşehir Belediyesi, 2020). İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından askıya alınan fatura uygulaması kullanıma açılmıştır. “Askıda fatura” ihtiyaç sahibi vatandaşların su faturalarının Covid-19 salgını döneminde destek vermek isteyen diğer gönüllü vatandaşlar tarafından peşin ödenmesi

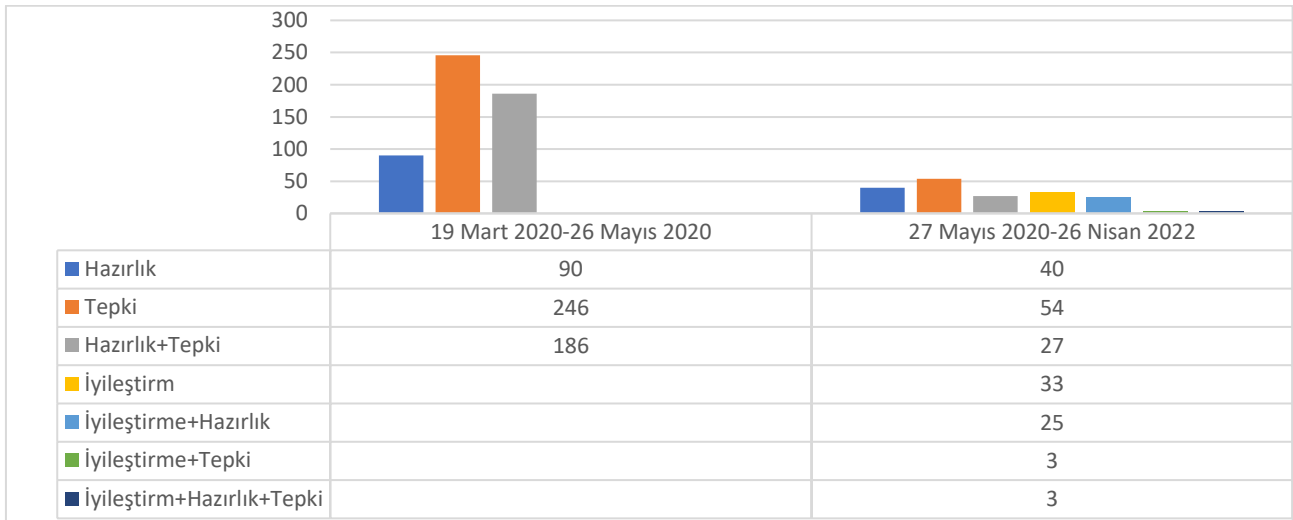
esasına dayanmaktadır (Bizizmir, t.y.). Ayrıca İzmir Büyükşehir Belediyesi, kamusal alanlarda maske kullanımının zorunlu hale gelmesiyle vatandaşların tıbbi maskeye erişimini kolaylaştırmak amacıyla metro istasyonlarına Maskematik yerleştirmiştir (www.izmir.bel.tr). Uygulama sonuçlarının her kentte benzer sonuçlar vermesi beklenmemektedir. Kaynak kentte başarılı sonuçlar veren bir uygulamanın başka bir kentte aksi yönde sonuçlar ortaya koyması beklenebilir. Ancak, diğer kentlerin deneyimlerinden faydalanmak Covid-19 ile mücadelede farklı ve yaratıcı çözümler üretmek için önemlidir (Council of Europe, 2015, s. 1-2, 7).

Şekil 3: Metropolis'in uygulama paylaşımlarının konularına göre dağılımı

Paylaşılan uygulama örnekleri, Covid-19 ile mücadele karşısında kent yönetimlerinin çeşitli alanlarına ilişkin konuları kapsamaktadır. Bunlar temel olarak 11 başlık altında sınıflandırılmıştır. Şekil 3'te Metropolis'de uygulama örneklerinin gerçekleştirildiği konulara göre dağılımı gösterilmiştir.

Şekil 4: Metropolis'in uygulamalarının içeriklerine göre dağılımı

Şekil 4’te Metropolis uygulama paylaşımları kapsamında sunulan uygulama örneklerinin Covid-19 ile mücadelede türlerine göre dağılımlarına yer verilmiştir. Uygulama örnekleri temelde üç farklı türde meydana gelmişlerdir. Birincisi Covid-19 salgını karşısında verilen “tepki”, ikincisi Covid-19 salgınına karşı bir “hazırlık” ve üçüncüsü ise Covid-19 salgını için bir “iyileştirme” girişimidir. Örneğin eğitim alanında, Berlin (Almanya) tarafından çocukları Covid-19’un yarattığı tehlikelere karşı duyarlı hale getirmek amacıyla, onlara virüs hakkındaki karmaşık gerçekleri basit, kolay anlaşılır kelimelerle sunan bir video hazırlanmıştır. Video, Berlin Belediyesi tarafından yaptırılan bir çeviri sayesinde Almanca dışındaki dillerde de yayınlanmıştır (Kinderlieder mit Bobby, 2020). Berlin tarafından yapılan uygulama Covid-19 salgını için hem bir hazırlık hem de salgın karşısında verilen bir tepki niteliğindedir. Ekonomik gelişme alanında, Belo Horizonte (Brezilya) ise COVID-19 salgınının en kritik döneminden sonra iş ortamını canlandırmak ve ekonomik toparlanmaya yardımcı olmak için bir “Girişimci Sayfası” portalını kullanıma sunmuştur (Prefeitura Belo Horizonte, t.y.). Belo Horizonte tarafından gerçekleştirilen uygulama ise Covid-19 salgını için bir iyileştirme girişimidir. 19 Mart 2020-26 Mayıs 2020 tarihleri arasında yani Covid-19 salgınının erken dönemlerinde paylaşılan uygulama örneklerinin birer tepki ve hazırlık örnekleri olduğu görülmüştür. Covid-19 salgınının devam ettiği 27 Mayıs 2020-26 Nisan 2022 tarihleri arasında ise iyileştirmeye yönelik uygulamaların paylaşıldığı görülmeye başlanmıştır.

Kapasite geliştirme araçlarından bir diğeri bilgi ve öğrenme, mümkün olduğunca yerel yönetimlere bilgi yaymak ve tartışmayı teşvik etmek için faaliyette bulunmaktadır (Buis, 2009, s. 193). Metropolis tarafından bilgi ve öğrenme imkânları kurslar ve web seminerleri olmak üzere iki şekilde sunulmaktadır. Öğrenme kapsamında çeşitli temalar Metropolis’in öğrenme kütüphanesinde yer almaktadır. Metropolis toplamda 47 farklı temada da öğrenmeye ilişkin bilgi havuzu oluşturmuştur. Bunlar aynı zamanda kullanıcıların bilgisine çeşitli şekillerde sınıflandırılarak sunulmuştur. Öncelikle çeşitli temaları sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde seçip okumak mümkündür. İkinci olarak, öğrenmenin kurs ve web seminerleri olarak iki yolu bulunmakta ve kullanıcılar Metropolis ağının resmi internet sitesi üzerinden istediği öğrenme türünü seçerek kullanabilmektedir. Metropolis’e üye kentler, bu sistem üzerinden pandemi sürecinde ya da sonrasında kentlerin karşı karşıya kaldığı birçok fırsat ve zorluğa ilişkin bilgilere ulaşabilmektedir. Öğrenme kütüphanesi aynı zamanda sistem üzerinde Metropolis’e üye olmayan kentlere, kurumlara ya da kişilere de açık olduğunda ağa üye olmayan kişi ve kurumların da bu bilgilerden yararlanması mümkündür. Metropolis sadece Covid-19 ile ilgili gelişmelere yönelik bir öğrenme sağlamamakta aynı zamanda Covid-19 sürecinde kent yönetimlerinin ihtiyaç duyacağı kente dair verileri de sunmaktadır. Meropolis sahip olduğu Metropolis Gözlemevi ile 58 metropoliten alan üzerinde öncü karşılaştırmalı bir araştırmadan elde edilen 38 metropoliten göstergeye sahiptir. Söz konusu gösterge, dünya çapındaki metropoller hakkında karşılaştırılabilir yeni ampirik bulgular sağlamaktadır.

Kapasite geliştirme araçlarından bir diğeri olan uluslararası projeler belirli bir amaç etrafında bir araya gelen ortaklar tarafından karşılıklı menfaatlerin sağlanmasını hedeflenmektedir. Metropolis kurumsal kapasitenin geliştirilmesi kapsamında, çeşitli kentsel projeleri hayata geçirmektedir. Bunlar arasında Yanıt Ver, Yeniden Oluştur, Yeniden Keşfet projesi, doğrudan Covid-19 ile ilgili sorunlara yer vermiştir. Yanıt Ver, Yeniden Oluştur, Yeniden Keşfet projesi, sektörler arası işbirliğini geliştirme konusunda yerel makamları desteklemek ve kentsel sorunların çözümüne katkıda bulunmayı amaçlamaktadır (Organisation for Economic Co-operation and Development, t.y.).

SONUÇ

Ulus ötesi belediye ağları, dünya kentlerini bir araya getiren, yerel aktörler arasında işbirliğini mümkün kılan uluslararası yönetişimin önemli aktörlerinden biridir. Çok sayıda ulus ötesi belediye ağı tarafından kentler bir çatı organizasyon altında toplanmakta ve kentlerin örgütlenme, araştırma, analiz etme, bilgi alma/yayma becerilerinin güçlendirilmesi desteklenmektedir. Tek tek kentlerin kendi başlarına çözüm bulmakta zorlandıkları birçok sorun, bilginin hızlı bir şekilde merkezde toplandığı ağlar aracılığıyla yönetilmektedir. Ağlar, özellikle karmaşık sorun alanlarında kentleri iş dünyası, STK'lar, dernekler, sanayi odaları gibi diğer yerel aktörler ile buluşturarak, farklı görüşlerin ve önerilerinin bir araya getirilmesi hususunda önemli fırsatlar sunmaktadır.

Metropolis, bir ulus ötesi belediye ağının kentlere sunduğu fırsatlar bağlamında, kentleri bir araya getiren önemli çatı organizasyonlardan biridir. Farklı çalışma alanlarıyla birçok konuda kentler için bir yol haritası oluşturmakta, kentlerin küresel yönetim alanında kendilerine bir yer edinmesini sağlamaktadır. Covid-19 salgını, kentleri etkilemeye devam ederken, farklı kıtalardan birçok kentin yer aldığı ulus ötesi belediye ağı Metropolis salgının kentler üzerindeki etkilerinin birlikte izlenebilmesini mümkün hale gelmiştir. Metropolis'e üye kentler, Covid-19 salgını sürecinde karşı karşıya kaldıkları sorunlar ve salgın ile mücadelede geliştirdikleri alternatif politikaların bir araya getirilebildiği bir platformda bir arada bulunmaktadır. Tek tek kentlerin yaşadığı deneyimler, ağ sayesinde bir araya gelerek sorunların daha erken tanımlanmasını sağlamak için imkân sunmaktadır. Ayrıca salgın ile mücadelede, çözümlerin üretilmesinde önceki deneyimlerden yola çıkarak, deneme-yanılma ve hata paylarının azaltılması mümkün hale gelmektedir. Özellikle Covid-19 pandemi sürecinin erken dönemlerinde, yerel ve diğer düzeylerde karar vericilerin geleceğe yönelik atacağı adımlarda, ileri zamanlarda oluşacak durumlar hakkında hızlı bir şekilde bilgi depolaması, önleyici tedbirler bağlamında ayrıca önem taşımaktadır. Diğer yandan, her bölgede kentlerin gelişmişlik seviyeleri, büyüme düzeyleri, kentsel sorunları, kentsel gelişmeye bağlı fırsatlarının farklı olduğu açıktır. Metropolis, Covid-19 sürecinde üyelerinden aldığı bilgilere, büyük kentlerin salgın

sürecinde bölgesel gelişme farklılıklarına göre stratejik bir mücadele planının çizilmesi için uygun bir yol haritası çizilmesini sağlamaktadır.

Çalışma, Metropolis ağı örneğinden yola çıkarak ulus ötesi belediye ağlarının Covid-19 ile mücadeledeki yerel, politik ve teknik işlevlerine ışık tutmaktadır. Ağlar, temelde kentsel sorunlara ilişkin birçok konuda işbirliğinin yerel düzeyde kentler için bir hizmet sunma aracı olarak değerlendirilebileceğini ortaya koymaktadır. Küresel sorunların somut olarak hissedildiği mekânlar olarak kentler, bu sorunlara karşı ağlar aracılığıyla politik bir tavır sergilemekte ve bir farkındalık oluşturarak çeşitli yönetim seviyelerindeki aktörlerin dikkatini bu yönde kanalize edecek fırsatlara sahip olmaktadır. Ayrıca ağlar kent yönetimlerinin kendi kapasitelerini geliştirebilecekleri teknik bilgi ve becerilerinde desteklenmesi konusunda bilgi ve öğrenme deposu işlevi görmektedir.

YAZAR BEYANI / AUTHOR STATEMENT

Araştırmacı(lar) makaleye ortak olarak katkıda bulunduğunu bildirmiştir. Araştırmacı(lar) herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir.

KAYNAKÇA

- Acuto, M., Kosovac A., & Hartley, K. (2021). City diplomacy: another generational shift? *Diplomatica*, 3(1), 137-146.
- Acuto, M., & Leffel, B. (2021). Understanding the global ecosystem of city networks. *Urban Studies*, 58(9), 1758-1774.
- Acuto, M., & Rayner, S. (2016). City Networks: Breaking Gridlocks on Forging (New) Lock ins? *International Affairs*, 92(5), 1147-1166.
- Berse, K. (2019). International local cooperation. A. Farazmand (Ed.), *Global encyclopedia of public administration public policy and governance*, içinde (1-7). New York: NY: Springer.
- Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA). (t.y.). *Urbanization*. <https://www.unfpa.org/urbanization#readmore/expand> adresinden erişildi.
- Bizizmir. (t.y.). *Askıda fatura*. <https://www.bizizmir.com/tr/AskidaFatura/AskidaFaturalar> adresinden erişildi.
- Boris, E. T., & Williams, R. M. (1998). Nonprofit advocacy organizations: assessing the definitions, classifications, and data. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 27, 488-507.
- Borzel, T. A. (1998). Organizing babylon-on the different conceptions of policy networks. *Public Administration*, 76(2), 253-273.

- Boyce, M., & Rebecca K. (2021). Covid-19 and the proliferation of urban networks for health security. *Health Policy and Planning*, 36, 357-359.
- Bryson, J. (2014). Public value governance: moving beyond traditional public administration and the new public management. *Public Administration Review*, 74(4), 445-456.
- Buis, H. (2009). The role of local government associations in increasing the effectiveness of city-to-city cooperation. *Habitat International*, 33(2), 190-194
- Bulkeley, H. (2005). Reconfiguring environmental governance: Towards a politics of scales and networks. *Political Geography*, 24, 875-902.
- Capello, R. (2000). The city network paradigm: measuring urban network externalities. *Urban Studies*, 37(11), 1925-1945.
- Council of Europe (2015). *Best practice in local government*. <https://rm.coe.int-bpp-best-practice—programme-for-local-governments-1680746d97> adresinden erişildi.
- Kinderlieder mit Bobby. (2020, 21 Nisan). *Coronavirus (Covid-19) explained for kids and adults*. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=ECUPnUurFKE>
- Donaldson, L. P. (2007). Advocacy by nonprofit human service agencies. *Journal of Community Practice*, 15(3), 139-158.
- Dougless, M. (2002). From global intercity competition to cooperation for livable cities and economic resilience in Pacific Asia, *Environment & Urbanization*, 14(4), 53-68.
- İzmir Büyükşehir Belediyesi. (t.y). www.izmir.bel.tr adresinden erişildi.
- İzmir Büyükşehir Belediyesi. (2020). *Covid-19 Dirençlilik Eylem Planı*. https://www.izmir.bel.tr/CKYuklenen/Covid19DirenclilikEylemPlani_TR.pdf adresinden erişildi.
- Keiner, M., & Kim, A. (2007). Transnational city networks for sustainability. *European Planning Studies*, 15(10), 1369-1395.
- Küçük, H. (2018). Savunuculuk atölyesi bilgi notu tanımlar, etimoloji, kavramlar ve ilkeler. <http://www.civicspace.eu/wp-content/uploads/2018/04/Savunuculuk-Atolyesi-BilgiNotu.docx> adresinden erişildi.
- Manfredi Sanchez, J. L. (2021). The political economy of city diplomacy. *Economic and Political Studies*, 10, 1-22.
- Meagher, K. El Achi, N. Bowsher G., & Ekzayez, A. (2021). Exploring the role of city networks in supporting urban resilience to covid-19 in conflict-affected settings. *Open Health*, 2, 1-20.
- Mejía-Dugand, S., Kanda, W., ve Hjelm, O. (2016). Analyzing international city networks for sustainability: a study of five major Swedish cities. *Journal of cleaner production*, 134, 61-69.
- Metropolis. (2021a). A look back on World Metropolitan Day. <https://www.metropolis.org/sites/default/files/resources/World-Metropolitan-Day-Report-2021.pdf> adresinden erişildi.

- Metropolis. (2021b). World Metropolitan Day: Resilience for all: creating caring metropolises beyond covid-19, <https://www.metropolis.org/sites/default/files/resources/World-Metropolitan-Day-Guide.pdf> adresinden erişildi.
- Metropolis. (t.y.a). Gender Keys 05: Covid-19 vs gender violence, <https://www.metropolis.org/sites/default/files/resources/COVID19-vs-Gender-violence.pdf> adresinden erişildi.
- Metropolis. (t.y.b). Members. <https://www.metropolis.org/members-list> adresinden erişildi.
- Mocca, E. (2017). City networks for sustainability in europe: an urban-level analysis. *Journal of Urban Affairs*, 39(5), 691-710.
- Niederhafner, S. (2013). Comparing functions of transnational city networks in Europe and Asia. *Asia Europe Journal*, 11, 377-396.
- Nwankwo, F., Olabisi, T. A., ve Onwuchekwa, F. (2017). Effect of capacity building on organizational performance of multipurpose cooperative societies in osun state of nigeria, international. *Journal of Arts and Humanities*, 6(2), 141-158.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (t.y). *Global action: Promoting social and solidarity economy ecosystems*. web site: <https://www.oecd.org/>
- Palomo-Navarro, A., ve Navío-Marco, J. (2018). Smart city networks' governance: The Spanish smart city network case study. *Telecommunications Policy*, 42(10), 872-880.
- Pipa, A. F., & Bouchet, M. (2020a). Multilateralism restored? City diplomacy in the covid-19 era. *The Hague Journal of Diplomacy*, 15, 599-610.
- Pipa, A. F., & Bouchet, M. (2020b). How to make the most of city diplomacy in the covid 19 era [Blog yazısı]. <https://www.brookings.edu/blog-up-front-2020-08-06-how-to-make-the-most-of-city-diplomacy-in-the-covid-19-era/> adresinden erişildi.
- Prefeitura Belo Horizonte. (t.y.). <https://prefeitura.pbh.gov.br/empreendedor> adresinden erişildi.
- Reid, E. J. (2000). Understanding the word “advocacy”: context and use. E. J. Reid (Ed.), *Nonprofit advocacy and policy process a seminar series structuring the inquiry into advocacy* içinde. The Urban Institute.
- Roberts, N. (2000). Wicked problems and network approaches to resolution. *International Public Management Review*, 1(1), 1-19.
- Rudakowska, A., & Simon, C. (2020). International city cooperation in the fight against covid-19: behind the scenes security providers. *Global Policy*, 1-14.
- Tjandradewi, B. I., ve Marcotullio, P. J. (2009). City-to-city networks: Asian perspectives on key elements and areas for success. *Habitat International*, 33(2), 165-172.
- United Nation-Habitat. (2020). *UN-Habitat capacity building strategy*. United Nation-Habitat.

Vincent, C., & Stephen, C. (2015). Local government capacity building and development: lessons, challenges and opportunities. *Journal of Political Sciences & Public Affairs*, 3(1), 1-5.

5th Guangzhou International Award for Urban Innovation (2021).
<http://www.guangzhouaward.org/uploads/20220314/42c4bcb6c87d231c2ab42c8a80b87c22.pdf>
adresinden erişildi.